

TÌNH HÌNH, NGUYÊN NHÂN VÀ GIẢI PHÁP PHÒNG NGỪA TỘI PHẠM CƯỜNG ĐOẠT TÀI SẢN DO BĂNG NHÓM TỘI PHẠM GÂY RA TỪ THỰC TIỄN TỈNH THÁI BÌNH

BÙI THANH BÌNH*

Trong thời gian qua, tình hình tội phạm nói chung và tình hình tội phạm cưỡng đoạt tài sản (CĐTS) do băng nhóm gây ra nói riêng xảy ra trên địa bàn tỉnh Thái Bình có diễn biến phức tạp, gây tâm lý hoang mang, lo lắng trong quần chúng nhân dân. Mặc dù các lực lượng chức năng trên địa bàn tỉnh đã áp dụng nhiều biện pháp khác nhau để đấu tranh phòng ngừa loại tội phạm này, tuy nhiên hiệu quả vẫn còn nhiều hạn chế. Bài viết phân tích tình hình tội phạm CĐTS do băng nhóm gây ra, chỉ ra những nguyên nhân và điều kiện của tình hình tội phạm trên cũng như đề xuất các biện pháp phòng ngừa tội phạm loại này trên địa bàn tỉnh Thái Bình.

Từ khóa: Phòng ngừa tội phạm, cưỡng đoạt tài sản, cảnh sát hình sự, tỉnh Thái Bình.

Ngày nhận bài: 20/9/2020; Biên tập xong: 22/9/2020; Duyệt đăng: 22/9/2020

Recently, the crime situation generally and the crime of property appropriation caused by gangs particularly in Thai Binh province having complicated developments that causes confusion and anxiety for people. Despite different applied measures in fighting against this type of crime, the effectiveness is still limited. This article analyzes the situation of the crime of property appropriation caused by gangs; its causes and conditions as well as proposes measures to prevent this type of crime in Thai Binh province.

Keywords: Crime prevention, property appropriation, criminal polices, Thai Binh province.

1. Tình hình tội phạm cưỡng đoạt tài sản do băng nhóm tội phạm gây ra trên địa bàn tỉnh Thái Bình từ tháng 1/2015 đến tháng 6/2020

Trên cơ sở nghiên cứu báo cáo tổng kết công tác hàng năm của Phòng Cảnh sát hình sự Công an tỉnh Thái Bình giai đoạn từ tháng 01/2015 đến hết tháng 6/2020 (số liệu thống kê thường xuyên) và 10 hồ sơ vụ án hình sự được lựa chọn ngẫu nhiên trong tổng số hồ sơ vụ án hình sự về tội CĐTS, chúng tôi rút ra được một số đặc điểm về tình hình tội phạm CĐTS do băng nhóm gây ra trên địa bàn tỉnh Thái Bình như sau:

Về mức độ của tình hình tội phạm

Trong 06 năm, trên địa bàn toàn tỉnh đã khởi tố 2783 vụ/3678 bị can phạm tội thuộc nhóm các tội xâm phạm sở hữu.

Trong đó có 58 vụ/126 bị can phạm tội CĐTS; 43 vụ/111 bị can CĐTS do băng nhóm tội phạm gây ra, chiếm 72,41% tổng số vụ CĐTS xảy ra trên địa bàn toàn tỉnh. Tính trung bình mỗi năm toàn tỉnh Thái Bình đã điều tra, khám phá 463,8 vụ/613 bị can; 9,6 vụ/21 bị can phạm tội CĐTS; trong đó có 7,1 vụ/18,5 bị can phạm tội CĐTS do băng nhóm gây ra. Như vậy, nếu so sánh với số vụ/bị can phạm tội xâm phạm sở hữu bị khởi tố thì mức độ của tình hình tội phạm nói chung và tình hình tội phạm CĐTS do băng nhóm gây ra chiếm một tỷ lệ không lớn.

Về diễn biến của tình hình tội phạm

Lấy số định gốc là năm 2015, tình hình tội phạm CĐTS do băng nhóm gây ra có diễn biến như sau:

* Khoa Cảnh sát hình sự, Học viện Cảnh sát nhân dân

Bảng 1. Mức độ của tình hình tội CĐTTS do băng nhóm gây ra trên địa bàn tỉnh Thái Bình giai đoạn 2015 – 2020 trong so sánh định gốc

Năm	Số vụ		Số bị can	
	Số vụ	Tỷ lệ (%)	Số bị can	Tỷ lệ (%)
2015	6	100%	18	100%
2016	10	166% (+66%)	25	138% (+ 38%)
2017	9	150% (+ 50%)	23	127 % (+ 27%)
2018	5	83 % (- 16%)	13	72% (- 28 %)
2019	5	83% (-16)	11	61% (- 39 %)
T6/ 2020	8	133% (+ 33%)	21	116% (+ 16%)

Như vậy, xu hướng của tình hình tội CĐTTS do băng nhóm gây ra tăng giảm không đều trong cả giai đoạn. Cụ thể: Từ năm 2015 đến năm 2016, số vụ CĐTTS do băng nhóm gây ra có xu hướng tăng nhanh (tăng 04 vụ và 07 bị can) nhưng lại giảm trong giai đoạn 2016-2018 (giảm 05 vụ và 12 đối tượng phạm tội). Từ năm 2018 đến năm 2019, số vụ và đối tượng phạm tội này có xu hướng giảm so với những giai đoạn trước.

Hiện tượng giảm số lượng CĐTTS do băng nhóm gây ra có thể được lý giải bởi đây là năm tiếp tục triển khai Kết luận số 86/KL-TW về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 05 về tăng cường lãnh đạo công tác đảm bảo an ninh quốc gia trong tình hình mới; Chỉ thị số 48/CT-TW của Bộ Chính trị về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng, chống tội phạm trong tình hình mới. Thực hiện Quyết định số 4170/QĐ-BCA-C41 ngày 14/11/2017 của Bộ trưởng Bộ Công an phê duyệt Đề án “Phòng, chống các loại tội phạm có tổ chức, tội phạm xuyên quốc gia giai đoạn 2017 - 2020”, Ủy ban nhân dân tỉnh Thái Bình đã ban hành Kế hoạch số 33/KH-BCĐ thực hiện đề án phòng, chống các loại tội phạm có tổ chức, tội phạm xuyên quốc gia giai đoạn 2018 – 2020, Lãnh đạo của Công an tỉnh mở nhiều đợt tấn công trấn áp tội phạm, đảm bảo an ninh trật

tự, an toàn xã hội trước, trong và sau khi kế hoạch được triển khai.

Về cơ cấu của tình hình tội phạm

Đặc trưng cơ bản của các băng nhóm tội phạm là hình thức phạm tội có tổ chức, có sự cấu kết chặt chẽ giữa những người thực hiện tội phạm; thể hiện mức độ phân hóa vai trò, nhiệm vụ cụ thể về mặt khách quan của người đồng phạm. Mục đích phạm tội là nhằm chiếm đoạt tài sản bằng những thủ đoạn đe dọa sẽ dùng vũ lực hoặc thủ đoạn khác làm cho người có trách nhiệm về tài sản lo sợ mà phải giao tài sản cho người phạm tội. Xuất phát từ những đặc điểm cấu thành tội phạm tội CĐTTS và những đặc điểm tội phạm học của tội phạm này, chúng ta sẽ làm rõ cơ cấu của tình hình tội phạm CĐTTS do băng nhóm gây ra, qua đó góp phần làm sáng tỏ các yếu tố tiêu cực thuộc nguyên nhân và điều kiện của tình hình tội CĐTTS, sẽ được đề cập ở phần 2.

Về độ tuổi: Cơ cấu độ tuổi của đối tượng phạm tội CĐTTS do băng nhóm gây ra trên địa bàn tỉnh Thái Bình không đồng đều. Số đối tượng trong nhóm tuổi từ 18 đến 30 tuổi chiếm tỷ lệ cao nhất (khoảng 60%); theo sau là số đối tượng trong nhóm tuổi dưới 18 tuổi (chiếm khoảng 25%); số đối tượng trong nhóm tuổi trên 30 tuổi chiếm tỷ lệ thấp nhất

(chiếm khoảng 15%). Tuy chiếm tỷ lệ thấp song số bị can phạm tội CĐTTS trong nhóm dưới 18 tuổi có diễn biến phức tạp, có nhiều tổ chức tội phạm dưới hình thức các băng nhóm tội phạm CĐTTS tập trung các đối tượng dưới 18 tuổi để thực hiện hành vi phạm tội. Thậm chí, trong một số vụ án, các đối tượng dưới 18 tuổi là đối tượng chủ mưu, cầm đầu. Các đối tượng này phần lớn là các đối tượng lười học, bỏ học, nghiện game online, ham chơi, đua đòi, bỏ nhà lang thang, không có nghề nghiệp, sau đó cấu kết, móc nối hình thành băng nhóm tội phạm để thực hiện hành vi CĐTTS với tính chất manh động, táo bạo và liều lĩnh.

Về giới tính: Các đối tượng phạm tội CĐTTS do băng nhóm gây ra trên địa bàn tỉnh Thái Bình trong giai đoạn từ năm 2015 đến hết tháng 6/2020 chủ yếu là nam giới (chiếm khoảng 95%); các đối tượng nữ giới chiếm tỷ lệ thấp (chiếm 5%)¹. Mặc dù, các đối tượng nữ giới chiếm tỷ lệ thấp hơn nhưng ngoài tham gia thực hiện hành vi CĐTTS với vai trò giúp sức, không giữ vai trò trọng yếu thì cũng có những đối tượng là nữ giới giữ vai trò chủ mưu, cầm đầu trong các băng nhóm để thực hiện hành vi CĐTTS.

Về trình độ học vấn: Đối tượng phạm tội CĐTTS do băng nhóm gây ra trên địa bàn tỉnh Thái Bình giai đoạn này phần lớn có trình độ học vấn Trung học cơ sở và Trung học phổ thông (chiếm khoảng 68%); khoảng 22% đối tượng có trình độ tiểu học và khoảng 10% đối tượng có trình độ cao đẳng, đại học.

Về nghề nghiệp: Nghiên cứu ngẫu nhiên 10 hồ sơ vụ án hình sự cho thấy: Phần lớn

các đối tượng phạm tội CĐTTS là lao động tự do (chiếm khoảng 50%); đối tượng là học sinh, sinh viên phạm tội CĐTTS do băng nhóm gây ra (chiếm 24%); có nghề nghiệp khác (chiếm khoảng 10%). Trong đó, số đối tượng là học sinh, sinh viên phạm tội CĐTTS do băng nhóm gây ra tuy chiếm tỷ lệ thấp nhưng có diễn biến phức tạp, tăng giảm không đồng đều trong cả giai đoạn.

Về phương thức, thủ đoạn: Để thực hiện hành vi phạm tội, các đối tượng đều tiến hành nghiên cứu về người bị hại, những thông tin, tài liệu mà đối tượng có thể sử dụng để uy hiếp, khống chế người bị hại hoặc có sự chuẩn bị về công cụ, phương tiện để đe dọa và tiếp cận người bị hại.

Điển hình như vụ án Nguyễn Thị Dương – Nguyễn Xuân Đường (tức Đường “Nhuệ”, sinh năm 1971), trú tại số nhà 366, đường Lê Quý Đôn, tổ 22, phường Kỳ Bá, thành phố Thái Bình, tỉnh Thái Bình. Từ tháng 12/2017, bằng nhiều thủ đoạn đe dọa, gây rối, khống chế, Nguyễn Xuân Đường và đồng bọn đã buộc Công ty Thành Phát - là công ty làm dịch vụ hỏa táng cho Công ty Cổ phần dịch vụ tang lễ Hoàng Long (tỉnh Nam Định) phải ngừng hoạt động tại Thái Bình. Tiếp đó, Nguyễn Xuân Đường cùng Ninh Đức Lợi đã tìm cách thâm nhập địa bàn bằng cách tự tuyên bố là Chủ tịch cái gọi là “Hiệp hội tang lễ” (đã được các công ty dịch vụ tang lễ thành lập từ trước, nhưng không xin phép chính quyền công nhận).

Đường đã đứng ra phân chia địa bàn hoạt động cho các công ty dịch vụ tang lễ và tự ý đặt ra quy định về các khoản nộp bắt buộc tính trên số ca hỏa táng (được gọi là hội phí và quỹ từ thiện) là 500.000 đồng/ca hỏa táng. Toàn bộ số tiền đó do Đường

¹ Nguồn số liệu thống kê Phòng hình sự, Công an tỉnh Thái Bình

thu và toàn quyền quyết định. Bằng các hành vi đe dọa, cưỡng ép, Đường đã buộc các công ty hoạt động dịch vụ tang lễ trên địa bàn tỉnh phải chấp nhận các quy định của mình. Do lo sợ bị trả thù, các công ty này không dám tố cáo đến các cơ quan chức năng về hành vi của Nguyễn Xuân Đường. Ngày 22/4/2020, Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an tỉnh Thái Bình ra quyết định khởi tố vụ án, khởi tố bị can đối với Nguyễn Xuân Đường và Ninh Đức Lợi về tội “Cưỡng đoạt tài sản”, đồng thời ra lệnh bắt tạm giam Ninh Đức Lợi để điều tra.

Ngoài ra, đối với các băng nhóm tội phạm CĐTTS có số đối tượng lớn, các đối tượng còn lên kế hoạch gây án, phân công vị trí, vai trò của từng đối tượng trước khi thực hiện hành vi phạm tội. Việc phân công này tỉ mỉ, chi tiết, khoa học hay không phụ thuộc vào đối tượng cầm đầu, chủ mưu. Ngoài ra, trong giai đoạn hiện nay, các đối tượng rất chú trọng đến việc liên lạc, trao đổi thông tin khi thực hiện hành vi phạm tội. Thông qua nắm bắt thông tin, các đối tượng có thể chủ động hơn khi thực hiện hành vi phạm tội. Đặc biệt, để che giấu hành vi phạm tội, các đối tượng không gây án liên tục trên một địa bàn mà tiến hành gây án lưu động trên các địa bàn khác nhau; các đối tượng có thể uy hiếp người bị hại hoặc những người làm chứng, người biết sự việc không khai báo, không hợp tác với cơ quan công an. Sau khi gây án xong, các đối tượng sẽ tiến hành phân chia tài sản chiếm đoạt được và sử dụng những tài sản đó vào mục đích chung như sử dụng ma túy, ăn chơi, mua sắm các công cụ, phương tiện, vũ khí gây án...

Về tài sản bị chiếm đoạt: Tài sản bị chiếm đoạt trong các vụ án CĐTTS do băng nhóm

gây ra trên địa bàn tỉnh Thái Bình bị phát hiện, xử lý trong giai đoạn từ năm 2015 đến hết tháng 6/2020 chủ yếu là tiền (chiếm 84%); ngoài ra còn có một số loại tài sản khác như xe đạp, xe mô tô, điện thoại di động... Tài sản bị chiếm đoạt trong các vụ án CĐTTS do băng nhóm gây ra không đa dạng như nhiều loại tội phạm khác mà chủ yếu là tiền. Đây là một trong những đặc điểm mang tính riêng biệt của tội phạm CĐTTS do băng nhóm gây ra.

Về địa điểm gây án: Các nơi công cộng là địa điểm xảy ra nhiều vụ CĐTTS do băng nhóm gây ra nhất (chiếm 55%). Ngoài ra còn có nhà ở của công dân (chiếm 25%), nơi làm việc của người bị hại (chiếm khoảng 7%)². Tuy nhiên, việc thống kê địa điểm gây án xảy ra các vụ CĐTTS do băng nhóm gây ra chủ yếu dựa vào địa điểm phát hiện, xử lý tội phạm. Trên thực tế, một băng nhóm đối tượng khi thực hiện hành vi CĐTTS có thể thực hiện tại nhiều địa điểm khác nhau.

Về đặc điểm phạm tội lần đầu hay tái phạm, tái phạm nguy hiểm: Trong 06 năm, tỷ lệ người phạm tội thuộc trường hợp phạm tội lần đầu chiếm tỷ lệ cao 25,5% (11/43 bị can). Có 32 người thuộc trường hợp tái phạm, tái phạm nguy hiểm chiếm tỷ lệ 74,4%. Tỷ lệ người thuộc trường hợp tái phạm, tái phạm nguy hiểm đặt ra cho các ngành, cơ quan của Thái Bình trong công tác giáo dục, tái hòa nhập cộng đồng đối với những trường hợp mãn hạn tù, người được hưởng án treo, được đặc xá trở về địa phương sinh sống.

Mặc dù số vụ CĐTTS do băng nhóm gây ra chiếm tỷ lệ nhỏ trong cơ cấu tội phạm về trật tự xã hội song tính chất, mức độ của các hành vi CĐTTS do băng nhóm gây

² Nguồn hồ sơ vụ án hình sự Công an tỉnh Thái Bình.

ra là vô cùng nghiêm trọng, ngày càng mạnh động, táo bạo và liều lĩnh. Điều này gây tâm lý hoang mang, lo lắng trong dư luận quần chúng nhân dân, ảnh hưởng nghiêm trọng đến tình hình an ninh trật tự trên địa bàn.

2. Nguyên nhân của tình hình tội phạm cưỡng đoạt tài sản do băng nhóm gây ra trên địa bàn tỉnh Thái Bình

Thứ nhất, các nguyên nhân xuất phát từ phía môi trường sống

Từ phía gia đình: Tâm lý và nhân cách của con người chịu ảnh hưởng của nhiều yếu tố, một trong số đó là gia đình bởi đây chính là nơi diễn ra những mối quan hệ xã hội đầu tiên của con người, là cầu nối của trẻ đối với môi trường bên ngoài. Điều đó cũng minh chứng cho thống kê số vụ án về tội CĐTTS do băng nhóm gây ra trên địa bàn tỉnh Thái Bình trong số 43 bị can phạm tội loại này có 25% bị can phạm tội khi chưa đủ 18 tuổi.

Từ phía nhà trường: Cùng với gia đình, nhà trường là môi trường có ảnh hưởng rất lớn đến việc hình thành nhân cách của con người. Qua nghiên cứu hồ sơ vụ án hình sự cho thấy, trình độ học vấn của các bị can được chọn ngẫu nhiên từ 10 hồ sơ vụ án hình sự về tội CĐTTS là rất thấp, hơn 99% số bị cáo có trình độ trung học phổ thông trở xuống. Xét về đặc điểm nghề nghiệp, các bị cáo chủ yếu không có nghề nghiệp hoặc chỉ làm ruộng. Thực tế đó cho thấy số bị can bỏ học giữa chừng để ở nhà làm ruộng, không nghề nghiệp chiếm tỷ lệ rất lớn.

Từ phía môi trường xã hội với Nhà nước là chủ thể quản lý:

Một là những yếu tố xuất phát từ kinh tế - xã hội: Thực tế không thể phủ nhận

là nền kinh tế thị trường đã tạo ra những thành tựu to lớn cho đất nước. Tuy nhiên, mặt trái của nền kinh tế thị trường làm nảy sinh những vấn đề phức tạp là sự phân hoá giàu nghèo trong xã hội ngày càng rõ rệt. Một số lượng người đáng kể đang trong độ tuổi lao động không có việc làm hoặc việc làm không ổn định và có thu nhập thấp, sinh viên tốt nghiệp ra trường thất nghiệp, đời sống của một bộ phận người dân không đảm bảo và gặp nhiều khó khăn nên tự mình đi vào con đường phạm tội CĐTTS hoặc bị lôi kéo vào các băng nhóm tội phạm CĐTTS. Bên cạnh đó, một bộ phận thanh thiếu niên chủ yếu ở độ tuổi từ 16 – 25, trong đó có cả những học sinh, sinh viên lười học, bỏ học giữa chừng có tư tưởng, lối sống đua đòi, thích hưởng thụ, mắc vào các tệ nạn xã hội như đánh bạc, mại dâm... nên đã thực hiện hành vi CĐTTS để thoả mãn nhu cầu.

Hai là những yếu tố xuất phát từ văn hóa, giáo dục: Dịch vụ “ăn theo” song hành cùng sự tăng trưởng của nền kinh tế ngày càng phát triển mạnh mẽ, đặc biệt là các sản phẩm văn hóa có nội dung xấu có tính kích động, bạo lực làm tha hóa một bộ phận nhân dân, nhất là thanh thiếu niên. Mặt khác, phải thừa nhận rằng sự định hướng về văn hóa vẫn còn bất cập, khiếm khuyết. Vẫn còn những tác phẩm văn hóa nghệ thuật đề cao sự giàu sang, lối sống thực dụng, hưởng thụ kiểu con nhà giàu trong khi gương người tốt việc tốt ít được đề cập. Điều này làm giảm đi ý nghĩa giáo dục khiến những đối tượng sống trong hoàn cảnh kinh tế eo hẹp, khó khăn dễ phát sinh tâm lý tiêu cực, vị kỷ, tha hóa. Ngoài ra, còn tồn tại một bộ phận thanh thiếu niên do không thoả mãn các nhu cầu về ăn mặc, vui chơi nên đã bị tha hóa, mất định hướng, dễ dàng bị lôi kéo,

xúi giục tham gia vào các băng nhóm tội phạm, trong đó có tội phạm CĐTTS.

Ba là những yếu tố liên quan đến hoạt động tuyên truyền, phổ biến pháp luật: Công tác tuyên truyền, phổ biến pháp luật liên quan đến tội phạm hình sự nói chung và tội phạm CĐTTS do băng nhóm gây ra nói riêng trên địa bàn tỉnh Thái Bình tuy đã có những động thái tích cực nhưng vẫn chưa có chiều sâu. Hình thức tuyên truyền còn thiếu đa dạng, phong phú, chưa chú trọng đến các địa bàn trọng điểm, chưa triển khai các biện pháp cần thiết trong việc đấu tranh, ngăn chặn làm giảm tình trạng tội phạm, dẫn đến thực tế là khi nhen nhóm hình thành các băng, nhóm không được ngăn chặn kịp thời khiến cho người dân tiếp tục là nạn nhân của loại tội phạm này. Ngoài hình thức tuyên truyền, nội dung được tuyên truyền trong phòng ngừa tội phạm CĐTTS do băng nhóm gây ra chưa đa dạng, chưa gắn với đặc điểm, tình hình tội phạm CĐTTS do băng nhóm gây ra trên địa bàn tỉnh Thái Bình, chưa phù hợp với đối tượng được tuyên truyền.

Bốn là các yếu tố liên quan đến công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm của các cơ quan chức năng: Những hạn chế trong công tác quản lý nhà nước trong lĩnh vực an ninh trật tự của tỉnh Thái Bình hiện nay đã tác động không nhỏ đến quá trình phát sinh tội phạm nói chung và tội phạm CĐTTS do băng nhóm gây ra nói riêng. Trong quản lý xã hội, một số cơ quan chức năng chưa kịp thời nắm bắt được tình hình diễn biến của tội phạm; phát hiện, ngăn chặn những mầm mống của tội phạm nên đã làm hạn chế rất nhiều trong công tác đấu tranh phòng ngừa tội phạm. Hiệu quả công tác lãnh đạo của cấp ủy Đảng, chính quyền cơ sở chưa cao, chưa

làm tốt công tác tuyên truyền như vận động nhân dân, tổ chức đoàn thể xã hội phát hiện và tố giác tội phạm, đưa những đối tượng có hành vi vi phạm nhưng chưa đến mức phải truy cứu trách nhiệm hình sự ra kiểm điểm trước dân, phục vụ cho công tác phòng ngừa tội phạm.

Thứ hai, các yếu tố tiêu cực xuất phát từ phía người phạm tội

Ý thức của cá nhân: Các đối tượng phạm tội CĐTTS do băng nhóm gây ra còn nhiều nhận thức sai lệch trong kiến thức pháp luật – xã hội; tri thức pháp luật của cá nhân và niềm tin pháp lý còn hạn chế.

Những sai lệch trong quá trình động cơ hóa hành vi phạm tội: Các tác động tiêu cực từ quá trình quản lý, giáo dục và tác động tiêu cực của nền kinh tế thị trường khiến một bộ phận người trong xã hội nảy sinh lòng tham, mục đích phạm tội, hình thành ý định phạm tội để có tiền thỏa mãn nhu cầu của bản thân. Hầu hết các đối tượng phạm tội CĐTTS do băng nhóm gây ra đều liên quan đến các tệ nạn xã hội như cờ bạc, ma túy, mại dâm... và có nhận thức pháp luật hạn chế. Đây là một trong những nguyên nhân xuất phát từ đối tượng phạm tội trở thành nguyên nhân, điều kiện của tội phạm CĐTTS do băng nhóm gây ra.

Trong số hệ thống các yếu tố tiêu cực trên, môi trường sống giữ vai trò quyết định đối với việc hình thành nhân cách, lối ứng xử của con người, làm nảy sinh tội phạm. Do vậy, đây chính là cơ sở để thiết kế hệ thống các biện pháp phòng ngừa tình hình tội phạm CĐTTS do băng nhóm gây ra nói riêng và tình hình tội phạm nói chung.

3. Hệ thống các biện pháp phòng ngừa tội phạm cưỡng đoạt tài sản do

băng nhóm gây ra trên địa bàn tỉnh Thái Bình trong thời gian tới

Trong thời gian tới, để nâng cao hiệu quả hoạt động phòng ngừa tội phạm CĐTTS do băng nhóm gây ra trên địa bàn tỉnh Thái Bình, các lực lượng chức năng cần triển khai thực hiện tốt một số giải pháp sau:

Một là các biện pháp về kinh tế - xã hội:

Tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 17-CT/UBND ngày 16/6/2017 của Ủy ban nhân dân tỉnh Thái Bình về chương trình mục tiêu quốc gia xóa đói giảm nghèo; Đề án đào tạo nghề và giải quyết việc làm cho lao động trên địa bàn tỉnh giai đoạn 2015 – 2020. Xây dựng kế hoạch phát triển đồng bộ mạng lưới các tổ chức giới thiệu việc làm, các hình thức thông tin thị trường lao động trong và ngoài nước đến với mọi người dân. Tập trung phát triển mạnh quy mô và nâng cao chất lượng đào tạo nghề; đẩy mạnh đào tạo nghề cho thanh niên nông thôn và nông dân ở những nơi chuyển đổi sử dụng đất nông nghiệp sang sản xuất công nghiệp và dịch vụ. Ngoài ra, đối với học sinh, sinh viên, cần có định hướng nghề nghiệp phù hợp cho các em khi các em bước vào đời.

Để phòng ngừa tội phạm nói chung và tội phạm CĐTTS do băng nhóm gây ra nói riêng, việc chủ động phát triển kinh tế - xã hội nhằm nâng cao đời sống vật chất, tinh thần cho quần chúng nhân dân là một trong những biện pháp mang tính chiến lược góp phần xóa bỏ nguyên nhân, điều kiện của tội phạm. Việc tập trung phát triển kinh tế - xã hội sẽ góp phần làm giảm tỷ lệ thất nghiệp, từng bước thu hẹp khoảng cách giàu nghèo trong xã hội và nâng cao đời sống của nhân dân. Chú trọng đến việc đào tạo nghề, đặc biệt là

những đối tượng có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn, những người không có nghề nghiệp ổn định...

Hai là kịp thời xây dựng các kế hoạch, ban hành các văn bản về công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm cưỡng đoạt tài sản do băng nhóm gây ra

Trước hết, các lực lượng chức năng cần nghiên cứu, nắm tình hình về công tác bảo vệ an ninh trật tự, công tác quản lý vũ khí, vật liệu nổ, đặc biệt là tình hình hoạt động của các băng nhóm tội phạm CĐTTS một cách có hệ thống. Trên cơ sở đó, tham mưu cho cấp ủy Đảng, chính quyền ban hành các văn bản để huy động các lực lượng, phương tiện, biện pháp thực hiện công tác phòng ngừa đối với loại tội phạm này một cách rộng rãi. Trong nội dung các văn bản, cần chú trọng việc huy động các lực lượng tham gia. Tránh trường hợp “khoán trắng” công tác này cho lực lượng Công an.

Lực lượng Công an cần chủ động nắm tình hình hoạt động của tội phạm CĐTTS do băng nhóm gây ra ở các địa bàn lân cận để chủ động tham mưu cho các cấp ủy Đảng, chính quyền xây dựng các chương trình, kế hoạch đấu tranh phòng, chống tội phạm CĐTTS do băng nhóm gây ra một cách đồng bộ, rộng rãi.

Nghiên cứu, đề xuất, tham mưu cho các cấp ủy Đảng, chính quyền xây dựng các chuyên đề về công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm CĐTTS do băng nhóm gây ra. Các chuyên đề này phải có Ban chỉ đạo của Công an tỉnh để tiến hành và thực hiện một cách toàn diện. Thời gian tới, cần có sự chỉ đạo chặt chẽ hơn nữa của Ủy ban nhân dân tỉnh và Giám đốc Công an tỉnh để công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm đạt hiệu quả cao hơn.

Ba là vận động quần chúng nhân dân tham gia phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc, phát hiện, tố giác tội phạm

Hoạt động phòng ngừa tội phạm CĐTTS do băng nhóm gây ra cần lồng ghép một cách thường xuyên, có hiệu quả với việc phát huy vai trò và sức mạnh to lớn của quần chúng nhân dân vào công tác phòng ngừa đối với loại tội phạm này. Đồng thời, quần chúng nhân dân sẽ có ý thức tích cực, tự giác trong việc phát hiện tội phạm nói chung, tội phạm CĐTTS do băng nhóm gây ra nói riêng và kịp thời thông báo đến các cơ quan chức năng để có biện pháp ngăn chặn, điều tra, xử lý. Để phát huy được sức mạnh to lớn của quần chúng nhân dân, cần phải có sự kết hợp chặt chẽ với các ban ngành, đoàn thể, các cơ quan, tổ chức như Ủy ban nhân dân tỉnh, cơ quan Mặt trận tổ quốc, các tổ chức Đoàn thanh niên, các sở ban ngành trong việc phối, kết hợp với lực lượng cơ sở để tổ chức các cuộc họp nhằm thông báo, tuyên truyền quần chúng nâng cao cảnh giác, phòng ngừa tội phạm, tham gia vào công tác phát hiện, tố giác tội phạm cũng như quản lý giáo dục đối tượng tại cộng đồng, trong đó đặc biệt là thủ đoạn hoạt động của tội phạm CĐTTS do băng nhóm gây ra.

Bốn là đổi mới công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục nâng cao hiểu biết pháp luật

Để nâng cao hiệu quả hoạt động phòng ngừa, các cơ quan chức năng cần chú trọng đến công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật cho quần chúng nhân dân, đặc biệt là một số nội dung sau:

- Lựa chọn đối tượng tuyên truyền: Để nâng cao hiệu quả hoạt động phòng ngừa tội phạm CĐTTS do băng nhóm gây ra, các cơ quan chức năng cần lựa chọn

đối tượng được tuyên truyền sao cho phù hợp. Trong đó, cần đặc biệt chú ý tới những đối tượng ham chơi, đua đòi, liên quan đến các tệ nạn xã hội... góp phần nâng cao nhận thức pháp luật để từng bước xóa bỏ nguyên nhân, điều kiện của tội phạm CĐTTS do băng nhóm gây ra xuất phát từ chính đối tượng phạm tội.

- Đổi mới hình thức tuyên truyền: Các cơ quan chức năng cần linh hoạt, sáng tạo trong các hình thức tuyên truyền để phù hợp với đối tượng được tuyên truyền. Với sự phát triển mạnh của mạng xã hội, các cơ quan chức năng trên địa bàn tỉnh Thái Bình có thể sử dụng phương tiện này để tổ chức các hoạt động tuyên truyền, góp phần nâng cao hiệu quả hoạt động phòng ngừa tội phạm nói chung và tội phạm CĐTTS do băng nhóm gây ra nói riêng trong thời gian tới.

- Nội dung tuyên truyền: Cần tập trung tuyên truyền các quy định của pháp luật, các chế tài xử phạt đối với tội phạm CĐTTS do băng nhóm gây ra; phương thức, thủ đoạn, quy luật hoạt động của tội phạm CĐTTS do băng nhóm gây ra trên địa bàn tỉnh Thái Bình để quần chúng nhân dân hiểu và chủ động xây dựng các biện pháp nhằm phòng ngừa, ngăn chặn tội phạm trong thời gian tới./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Báo cáo tổng kết năm của Công an tỉnh Thái Bình (từ năm 2015 đến hết năm 2019).
2. Bộ luật hình sự năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2017).
3. Giáo trình "Phòng ngừa, điều tra khám phá một số tội phạm xâm phạm sở hữu", Học viện Cảnh sát nhân dân, năm 2013.